

"fhoshraith" chun beagnach gach rud nach dtuigeann siad a mhiniú. Déarfaidís gurab é an fáth go labhradh teanga eigin in Éirinn roimh teacht dona Gaeil, agus gan aon deilbhíocht na bhforainmeacha innti, ach deilbhíocht na n-ainmfhocal amháin. B'fheidir gur fíor an miniú sin, ach is é mo thuairimse nach gádh dhuinn dul chomh fada síor. Sa tSean-Ghaeilge, ní húsáideadh an forainm ina fhocal neamhspléach ach amháin i ndiaidh na copaille "is", mar shamplaí: "ní fil nech and acht meisse móinur" Níl duine ar bith ann ach mise im aonair. "Is é dobeir lóg deit" Is é a thugas duais duit. De reir Pedersen, ní húsáidtear na forainmeacha mar shuibíocht le haon bhriathar eile, mar shampla: "dobiur" tugaim, "dobir" tugann tú, "dobeir" tugann sé ná tugann sí, agus mar sin de. Ní haon iontas é sin, mar tá an rud chéanna le fáil sa Nua-Ghaeilge ach amháin i gcás na treas pearsan san uatha, mar shampla: "bhíos" in áit "bhí mé". Ach téann an scéal níos fuide leis an tSean-Ghaeilge; ní húsáidtear an forainm saor mar chuspóir an bhriathair freisin: "atomchí" chionn sé mé, "atotchí" chionn sé tú, "atcí" chionn sé é, "atací" chionn sé í, "atchí" chionn sé e (an rud), "atoncí" chionn sé sinn, "atobcí" chionn sé sibh, agus "atací" chionn sé iad.

Mar sin, is furaiste a rádh go ndeachaidh na foirmeacha sna tuisil eile in eag, blianta fada ó shoin, agus ní raibh fagta mar fhorainm shaor ach an forainm neamhspléach agus na forainmeacha "inmheanach", (m.s. "-m-" in "atomchí", agus nuair a chuaigh siadsan in eag, úsáid na bhforainmeacha neamhspléach a thóg a n-áit.

Leabhra

Pedersen, "Vergleichende Grammatik der Keltischen Sprachen," Gottingen, 1913
Strachen, "Old-Irish Paradigms," revised by Bergin, Dublin, 1949

Naoise to Deirdre

Sonnet

For I have seen, O Deirdre, in your eyes
The beauty that has cried out in my breast,
Blending in majesty the earth and skies
Till all things were in one and all things blest.
Oh, I first saw it in the mystic flame
Ascending from the sacred druid fire,
And I bowed down my head and blushed in shame.
For I was touched of sparks of strange desire,
And in its quest I tracked the lands of Fail
Probing the sky when star-flamed music streamed,
In battle's maddening charge I heard its call,
And saw it blaze torch-like when broad swords gleamed.
And now though Connor's lust shall claim its toll,
We will not part, O twin branch of my soul!

--- Liam Fitzgibbon